

**БІЛГОРОД-ДНІСТРОВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ, БУДІВНИЦТВА
ТА КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

Циклова комісія фінансово-економічних дисциплін

ЗАТВЕРДЖЕНО

**Заступник директора з навчальної
роботи**

Марина Зайченко

Марина ЗАЙЧЕНКО

30 " 08 2024 р.

ПОДАТКОВА СИСТЕМА

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

здобувачів освіти спеціальності

072 Фінанси, банківська справа та страхування

м. Білгород-Дністровський, 2024

Програма дисципліни «Податкова система» складена відповідно до освітньо-професійної програми для здобувачів освіти зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Розробник: Степова Світлана Миколаївна, викладач економічних дисциплін, викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні циклової комісії фінансово-економічних дисциплін

Протокол № 1 від 29.08.2024 року

Голова циклової комісії Світлана СТЕПОВА

Схвалено методичною радою Білгород-Дністровського фахового коледжу природокористування, будівництва та комп'ютерних технологій

Протокол № 6 від 29.08.2024 року

Голова методичної ради Марина ЗАЙЧЕНКО

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Компонент освітньої програми, спеціальність, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3,5	Компонент освітньої програми <i>Цикл професійної підготовки</i> 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» Освітньо-кваліфікаційний рівень: фаховий молодший бакалавр	Обов'язкова	
Модулів: 1 Змістовних модулів: 1		Рік підготовки:	
		3-й	-
Загальна кількість годин - 105		Семестр	
		5-й	-
		Лекції	
		32 год.	-
		Практичні	
		22 год.	-
		Семінарські	
		6 год.	-
		Самостійна робота	
		45 год.	-
Індивідуальні завдання:			
Вид контролю: диференційований залік			

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна передбачена структурно-логічною схемою підготовки фахівців освітньо-професійного ступеню «Фаховий молодший бакалавр» за освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа та страхування».

Метою викладання навчальної дисципліни “Податкова система” є засвоєння основ податкової системи, загальної теорії і термінології оподаткування, класифікації податків і зборів згідно ПК України та методикою їх розрахунків.

Основними завданнями вивчення дисципліни є засвоєння теоретичних засад податкової системи та податкової політики, методики розрахунків, порядку сплати прямих і непрямих податків юридичними та фізичними особами.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є податкова система України, порядок нарахування і сплати податків.

Міждисциплінарні зв'язки:

Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни: Економіка підприємства, Фінанси, Фінансове право.

Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну: Бухгалтерський облік, Фінанси підприємств, Фінансовий облік, Бюджетна система.

Набуті здобувачами освіти компетентності згідно з вимогами освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування»:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК5. Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК7. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК 2. Здатність здійснювати професійну діяльність, згідно з вимогами законодавства.

СК 3. Розуміння особливостей функціонування сучасної національної і світової фінансових систем та їх структури.

СК 4. Розуміння принципів організації фінансових відносин.

СК 7. Здатність самостійно виконувати складні завдання у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК 8. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання й обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК 9. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Структура навчальної дисципліни є орієнтовною. Під час складання навчальних програм викладачі можуть вносити обґрунтовані зміни та доповнення в зміст програмного матеріалу і розподіл навчальних годин за темами в межах бюджетного часу, відведеному навчальним планом на вивчення дисципліни. Внесені зміни повинні бути обговорені на засіданні циклової комісії і затверджені заступником директора з навчальної роботи.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МОДУЛЬ 1. ПОДАТКОВА СИСТЕМА УКРАЇНИ

Тема 1. Основи організації податкової системи України

Сутність податків. Податки та інші форми платежів до бюджету: плата, внески, відрахування, збори. Функції податків. Елементи податку. Тверді й процентні ставки. Класифікація податків.

Поняття податкової системи і вимоги до неї. Структурна побудова податкової системи. Поняття податкової політики та її напрямки. Фактори, що визначають напрямки і характер податкової політики. Економічна ефективність податкової системи. Суть податкового регулювання економіки. Податкова система в Україні, основні етапи її становлення. Податкова політика в сучасних умовах.

Основи та організація податкової роботи. Контролюючі органи, їх характеристика, правове регулювання діяльності. Податкова служба держави, склад податкової служби України. Права й відповідальність працівників державної податкової служби.

Практичне заняття

Ознайомлення з загальними положеннями ПКУ. Ознайомлення з правами та обов'язками платників податків та контролюючих органів.

Тема 2. Загальнодержавні податки

Податок на прибуток підприємства. Доходи і витрати підприємства. Розрахунок прибутку. Ставка податку на прибуток. Суб'єкт і об'єкт оподаткування ПП. Податкові пільги. Звітний період та звітність.

Податок на додану вартість. Методика включення податку в ціну. Платники і ставки податку. Порядок реєстрації платником ПДВ. Об'єкт оподаткування, особливості його визначення у різних галузях. Пільги по ПДВ, їх направленість та дія. Порядок обчислення податку на додану вартість. Податкові зобов'язання та податковий кредит при обчисленні податку на додану вартість. Декларація з ПДВ, її зміст, порядок складання.

Оподаткування доходів фізичних осіб. Загальний оподатковуваний дохід. Характеристика податкового кредиту при оподаткуванні доходів фізичних осіб. Податкові соціальні пільги порядок їх надання фізичним особам. Ставки податку на доходи фізичних осіб. Порядок нарахування, утримання, сплати та перерахування податку до бюджету. Оподаткування доходів від різних видів діяльності ф.о. Порядок подання річної декларації про майновий стан і доходи.

Акцизний податок як форма специфічних акцизів. Особливості акцизного оподаткування в Україні. Поняття акцизу. Суб'єкти та об'єкти акцизного податку. Платники акцизного збору, об'єкт оподаткування. Перелік підакцизних товарів і ставки акцизного податку. Звітність по акцизному податку.

Мито. Види мита. Визначення товарної позиції. Порядок обчислення суми мита. Контроль за своєчасність перерахування суми мита до бюджету. Порядок нарахування податку на додану вартість на товари, що імпортуються. Товари що не підлягають оподаткуванню при ввезенні на митну територію України. Порядок розрахунків та сплати митних платежів до бюджету.

Види платежів за ресурси, особливості формування ставок та визначення платників. Екологічний податок.

Практичне заняття

Розрахунок загальнодержавних податків. Визначення ставки, бази оподаткування, розрахунок суми податкового зобов'язання з врахуванням податкових пільг, податкового кредиту тощо.

Тема 3. Місцеві податки

Податок на майно. Плата за землю. Податок на нерухоме майно, віддільне від земельної ділянки. Транспортний податок. Платники, об'єкт оподаткування, ставки податку, терміни сплати і порядок зарахування до бюджету. Порядок надання пільг.

Єдиний податок. Умови застосування, групи, ставки ЄП. Порядок справляння туристичного збору, збору за паркування автомобілів.

Практичне заняття

Розрахунок місцевих податків. Визначення ставки, бази оподаткування, розрахунок суми податкового зобов'язання з врахуванням податкових пільг тощо.

Тема 4. Інші податки і збори

Єдиний соціальний внесок. Законодавче регулювання сплати ЄВ. Платники, ставка ЄВ. Порядок нарахування і сплати ЄВ. Податкова соціальна пільга. Звітність з ЄСВ.

Тимчасовий податок - Військовий збір. Платники, ставка, база оподаткування.

Практичне заняття

Порядок розрахунку єдиного внеску і військового збору.

Тема 5. Податкова звітність

Поняття податкової декларації. Порядок складання податкової декларації та подання до контролюючих органів. Внесення змін до податкової звітності. Електронний кабінет платника податків. Електронний цифровий підпис.

Практичне заняття

Порядок підготовки і здачі податкової звітності. Складання податкової звітності з ПП, ПДВ, АП, ПДФО, ЄСВ та ВЗ. Податкова звітність з місцевих податків. Ведення податкового обліку на спрощеній системі. Порядок здачі звітності в електронному вигляді.

Тема 6. Податкові перевірки

Види та порядок проведення податкових перевірок. Порядок проведення камеральної перевірки. Документальні планові та позапланові перевірки. Особливості проведення документальної невиїзної перевірки. Порядок проведення фактичної перевірки. Строки проведення перевірок. Оформлення результатів перевірок. Відповідальність за порушення податкового законодавства.

Практичне заняття

Порядок взяття на облік платників податків. Порядок реєстрації платників, облікові документи. Облік платників і надходжень податків.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	з а г а л ь н и й о б с я г	Денна форма					Заочна форма					
		аудиторні					с а м о с т і й н а р о б о т а	з а г а л ь н и й о б с я г	аудиторні			с а м о с т і й н а р о б о т а
		з них							з них			
		в с ь о г о	т е о р е т и ч н і	п р а к т и ч н і	с е м і н а р с ь к і				в с ь о г о	т е о р е т и ч н і	п р а к т и ч н і	
3	4						5	6				7
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11		
МОДУЛЬ 1. ПОДАТКОВА СИСТЕМА УКРАЇНИ												
1. Основи організації податкової системи України	21	10	6	4		11						
2. Загальнодержавні податки	30	22	16	4	2	8						
3. Місцеві податки	18	12	8	4		6						
4. Інші податки і збори	12	6	2	2	2	6						
5. Податкова звітність	16	8	2	6		8						
6. Податкові перевірки	12	6	2	2	2	6						
<i>Всього за модулем 1</i>	<i>105</i>	<i>60</i>	<i>32</i>	<i>22</i>	<i>6</i>	<i>45</i>						
<i>Усього годин</i>	<i>105</i>	<i>60</i>	<i>32</i>	<i>22</i>	<i>6</i>	<i>45</i>						

5. МЕТОДИ ТА ФОРМИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

Словесні методи (бесіда, розповідь, пояснення, лекції тощо) характерні тим, що інформацію для засвоєння здобувач освіти отримує вербальними засобами, тобто через слово.

Наочні методи - інформація для засвоєння одержується на основі сенсорно-перцептивної діяльності (демонстрування, ілюстрації, показ об'єкта, моделі).

Практичні методи. Суть їх у тому, що шляхом виконання практичних дій здобувач освіти отримує деяку інформацію, яку аналізує, робить висновок і приходить до тих знань, які необхідно засвоїти. Особливість методу в тому, що діяльність з одержання знань накладається в часі на діяльність з їх застосування, що дає винятково важливий педагогічний ефект.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності.

1. Бесіда, або діалог з аудиторією. Ставиться серія запитань, які потребують відповіді. Це дає можливість зрозуміти, чи готові здобувачі освіти сприймати новий матеріал, чи їх потрібно активізувати. Практика підказує, що здобувачі освіти ідуть на заняття не підготовлені, але коли знають, що буде опитування – готуються. Разом з тим це дає можливість виявити прогалини, що важливо не стільки для здобувача освіти, як для викладача.

2. Сократична бесіда. Ставиться серія запитань, які дають можливість здобувачу освіти дати не повну відповідь, що спонукає з зацікавленістю сприймати новий матеріал.

3. Проблемне заняття. Висловлюється проблема, з метою викликати зацікавленість у здобувачів освіти. Цей вид інтерактивних технологій можна використовувати після опрацювання серії занять, бо здобувачі освіти вже повинні мати багаж знань.

4. Дискусія. Відбувається активний обмін думками. Це різновид проблемних лекцій. Проводяться ділові ігри, самостійна робота. Лекція-дискусія дає можливість охопити складний, великий за обсягом і найбільш вдалий матеріал.

5. Аналіз конкретних ситуацій. Береться конкретна ситуація з життя (професійна діяльність, соціум тощо) і вирішується різними шляхами. Сьогодні неможливо навчати здобувача освіти старими методами. Знань стало так багато, професійні навички стали настільки багатоманітними, що їх неможливо передати в повному обсязі в межах традиційних методів, шляхом ретрансляції, позбавленої емоційності.

6. Заняття з використанням техніки зворотного зв'язку. Після подачі лекції починається її обговорення. З'ясовується наскільки здобувачі освіти зрозуміли матеріал.

7. Метод «заверши фразу». Здобувач освіти може продовжувати її своїми словами, а не так як у конспекті.

8. Консультація. Для індивідуальної роботи зі здобувачами освіти використовують *пояснення*.

6. МЕТОДИ ТА ФОРМИ КОНТРОЛЮ

За місцем у навчальному процесі розрізняють **вхідний, поточний, періодичний, підсумковий види контролю.**

Вхідний контроль – використовують перед вивченням нової теми на початку семестру для з'ясування загального рівня підготовки здобувачів освіти з дисципліни, щоб передбачити організацію їх навчально-пізнавальної діяльності.

Поточний контроль – спостереження викладача за навчальною діяльністю здобувачів освіти на занятті. Метою його є отримання оперативних даних про рівень знань здобувачів освіти і якість навчальної роботи на занятті, оптимізація управління навчальним процесом.

Періодичний (тематичний) контроль – виявлення й оцінювання засвоєних на кількох попередніх заняттях знань, умінь здобувачів освіти з метою визначення, наскільки успішно вони володіють системою знань, чи відповідають ці знання програмі. Різновидом періодичного є **тематичний контроль**, що полягає у перевірці та оцінюванні знань здобувачів освіти з кожної теми і спрямований на те, щоб усі належно засвоїли кожну тему.

Підсумковий контроль здійснюється наприкінці семестру або навчального року. Підсумкову оцінку за семестр виставляють за результатами тематичного оцінювання, за рік – на основі семестрових оцінок.

Навчальні досягнення здобувачів освіти з навчальної дисципліни можуть оцінюватися за кредитно-трансферною системою ЄКТС, в основу якої покладено принцип прозорості, об'єктивності, індивідуальності та певної уніфікованості. Головне завдання при цьому – досягти найбільш ефективного та об'єктивного оцінювання, яке повинне одночасно виконувати контролюючу й мотивуючу функції.

Кожен модуль включає лекційні та практичні заняття, самостійну роботу.

Модульний контроль знань здобувачів освіти здійснюється через проведення аудиторних письмових контрольних робіт або комп'ютерного тестування.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід до виконання завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – диференційований залік – 5-й семестр 4-го року навчання.

7. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти у Білгород-Дністровському фаховому коледжі природокористування, будівництва та комп'ютерних технологій».

Формою семестрової атестації є диференційований залік – 5-й семестр 4-го року навчання.

Результати навчання здобувачів фахової передвищої освіти Коледжу з теоретичної та практичної підготовки можуть оцінюватись за 100-бальною шкалою, оцінкою в ЄКТС.

Відповідно рейтинг здобувача освіти із засвоєння навчальної дисципліни може складатися з рейтингу з навчальної роботи – 70 балів та рейтингу з атестації – 30 балів. Таким чином, на оцінювання засвоєння змістових модулів, на які поділяється навчальний матеріал дисципліни, передбачається 70 балів. Рейтингові оцінки із змістових модулів, як і рейтинг з атестації, теж обчислюються за 100-бальною шкалою.

Для занесення оцінок до екзаменаційної відомості, індивідуального навчального плану здобувача освіти (залікової книжки) та журналу рейтингової оцінки знань здобувача освіти його рейтинг з різних видів навчальної роботи у балах переводиться у національну та ЄКТС (Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система) оцінки згідно з таблицею.

Відповідність результатів контролю знань за різними шкалами і критерії оцінювання

Оцінка ЄКТС	Сума балів за 100 бальною шкалою	Націо нальна шкала (12-бальна)	Націо нальна шкала (4-бальна)	Рівень компетен тності	Критерії оцінювання
A	90 – 100 (відмінно)	12-10	відмінно	Високий рівень	Здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для ухвалення рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.
B	85 – 89 (дуже добре)	9-8	добре	Достатній рівень	Здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна
C	75 – 84 (добре)	7			Здобувач освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок
D	70 – 74 (задовільно)	6-5	задовільно	Середній рівень	Здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.
E	60 – 69 (достатньо)	4			Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні
FX	35 – 59 (незадовільно)	3	незадовільно	Початковий рівень	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу
F	1 – 34 (незадовільно)	2			Здобувач освіти володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями, виявляє здатність викласти думку на елементарному рівні.
		1			Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, що позначаються учнем окремими словами чи реченнями.

8. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

1. Підручники та посібники.
2. Конспекти лекцій.
3. Лекції на електронних носіях.
4. Презентації.
5. Методичні вказівки до практичних робіт.
6. Матеріали для самостійного вивчення на електронних носіях.
7. Індивідуальні завдання студентів.
8. Матеріали з контролю знань студентів.
9. Стенди та інші наглядне обладнання аудиторії.

Вивчення дисципліни здобувачами освіти передбачає вміння використовувати різні інформаційні ресурси – опубліковану українську та іноземну літературу (нормативні документи, підручники, навчальні посібники, наукові періодичні та монографічні видання, словники, довідники тощо), методичну літературу та Інтернет-джерела.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Адміністрування податків, зборів, платежів: навч. посіб. / В. П. Хомутенко, І. С. Луценко, А. В. Хомутенко; за заг. ред. В. П. Хомутенко. Одеса: «Атлант», 2015. 314 с.

2. Куцик П. О., Полянська О. А. Облік і звітність в оподаткуванні: навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2017. 508 с.

3. Основи оподаткування: навчальний посібник / Андрущенко В. Л., Панура Ю. В., Швабій К. І. та ін.; за заг. ред. д.е.н, проф. Андрущенко В. Л. Ірпінь: Видавництво УДФСУ, 2018. 134 с.

4. Податкова система: Навчальний посібник / [Волохова І. С., Дубовик О. Ю., Слатвінська М. О. та ін.]; за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. – Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. – 402 с.

5. Податкова система: конспект лекцій [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: Гречко А.В.– Електронні текстові дані (1 файл: ____ Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 119 с.

6. Податковий кодекс України [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

Додаткова література

7. Купчак М. Я., Саміло А. В. Податковий менеджмент: навч. посібник. Львів, 2020. 185 с. 24.

8. Андрущенко В.Л., Варналій З.С., Прокопенко І.А., Тучак Т.В. Податкові системи зарубіжних держав: навч. посіб. за заг. ред. П.В. Мельника.- К.:Кондор.-2012.-222с

9. Бечко П.К. Податковий менеджмент. Навч. посіб.– К.: ЦУЛ, 2022. – 288 с.

10. Бюджетно-податкова безпека: навчальний посібник / за ред. Г. В. Миськів. Львів: ЛьвДУВС, 2021. 276 с.

11. Мороз Е. Г. Податковий менеджмент : навч. посібник. [Електронне видання]. – Рівне : НУВГП, 2020. – 412 с.

13. Податкове право : курс лекцій / за ред. Лариси Герасименко та Ганни Козаченко. Київ. : НАВС, 2022. 194 с.

14. Самусевич Я. В. С 17 Податкове планування та основи податкової оптимізації : навчальний посібник / Я. В. Самусевич, А. В. Височина. – Суми : Сумський державний університет, 2021. – 344 с.

Інформаційні ресурси

Верховна Рада України [http:// www.rada.ua](http://www.rada.ua).

Кабінет Міністрів України <http:// www.kmu.gov.ua>

Міністерство економіки України <http:// www.me.gov.ua>

Державна фіскальна служба України <http:// www.me.gov.ua>

Міністерство фінансів України <http:// www.minfin.gov.ua>

Законодавство України <http:// www.zakon/rada.gov.ua>